herpy

ORMAR

Sumatran Short-tailed Python

Python curtus

Python curtus är en tung, kortsvansad pyton från Sumatras sumpskogar och regnskogar, mörkbrun till kolsvart, ofta med grått eller silverfärgat huvud. Den blir 110-150 cm, väger flera kilo och äter råttor. Den lever 20-25 år och sköts i ett stort, ventilerat golvterrarium med stabil värme, 60-80 % luftfuktighet och en stor vattenskål.

Familj: Pythonidae Tidigare namn: *Aspidoboa curta*

FAKTARUTA

DJURET

Vuxenstorlek	**110-150 cm** total längd inkl. svans
Vikt	**4 000-7 000 g**
Livslängd	**20-25 år**
Aktiv	**I skymningen och på natten**
Levnadssätt	**Marklevande**
Biotop	**Regnskog och våtmark**
Svårighetsgrad	**Viss erfarenhet**

SKÖTSEL

Min. terrarium	**120 × 60 × 45 cm** L × B × H för 1 vuxet djur
Temperatur, dag	**26-28 °C**
Värmeplats	**30-31 °C**
Temperatur, natt	**25-26 °C**
Luftfuktighet	**60-80 %**
Vatten	**Vattenskål**
UVB	**Behövs inte**
Föda	**Ryggradsdjur**
Hålls	**Ensamma**

AVEL

Fortplantning	**Äggläggande**
Könsmogen	**36-48 mån.**
Kullstorlek	**6-12 ägg**
Inkubation	**75-90 dagar** vid 31-32 °C

SKYDD OCH PAPPER

CITES	**Bilaga II**
EU-bilaga	**Bilaga B**
IUCN	**Livskraftig (LC)**

Om arten

Python curtus är en kraftig, tungt byggd pyton med en mycket kort svans i förhållande till kroppen. Vuxna djur är mörkbruna till kolsvarta med svart, grått eller silverfärgat huvud; enstaka har orange eller gult huvud. Arten har inga röda eller orange färgformer; sådana finns bara hos *P. brongersmai*. Ungar är ljusare än vuxna och mörknar kraftigt när de växer. Artnamnet *curtus* är latin för kort.

Vuxna är 110-150 cm inklusive svans, och enstaka gamla djur kan nå upp mot 2 m. Honorna är tydligt större och tyngre än hanarna. Ett vuxet djur på 120-150 cm väger typiskt 4-7 kg, betydligt mer än många längre ormar, eftersom kroppen är så kraftig. Nykläckta ungar är 20-30 cm långa. Arten är den minsta av de tre kortsvansade pytonormarna. De två andra, *P. brongersmai* och *P. breitensteini*, betraktades tidigare som underarter av *P. curtus*, men har sedan 2001 varit egna arter med egna vägledningar. I handeln blandas de tre ofta ihop under gemensamma handelsnamn, så fråga alltid efter det vetenskapliga namnet och djurets ursprung.

Arten är högljudd: när den är hotad fräser och blåser den kraftigt och kan bita, men uppfödda djur är normalt lugna när de har vants vid hantering. Det dåliga rykte gruppen fick med de vildfångade vuxna djur som importerades tidigare stämmer inte på dagens uppfödda djur. Arten passar bäst för hållare med erfarenhet av tropisk luftfuktighet och tunga pytonormar. Livslängden är 20-25 år.

Läs mer: Luftfuktighet, sprayning och ventilation Läs mer: Köp av djur: uppfödda djur, vildfångst och transport

Utbredning och livsmiljö

Python curtus lever på Sumatra i Indonesien, i de södra och västra delarna av ön, och på de närliggande öarna Bangka och Siberut. Typlokalen är Sumatra. Arten förekommer inte i Thailand, och uppgifter från Singapore gäller sannolikt *Malayopython reticulatus*.

P. brongersmai lever i östra och norra Sumatra och på Malackahalvön, *P. breitensteini* på Borneo. Djur i handeln kommer mest från Indonesien: många är kläckta i fångenskap av vildfångade, dräktiga honor och därefter exporterade, medan andra är uppfödda i flera generationer.

> **Naturlig utbredning:** Indonesien.

LIVSMILJÖ

Python curtus lever i tropiska låglandsskogar, sumpskogar och kärr och längs flodbankar och vattendrag. Den är marklevande och mycket stillsam, ligger hoprullad i gömställen eller halvt nedgrävd i jord och löv och lurar på gnagare och fåglar längs smala stigar nära vatten. Den är mest aktiv på kvällen och natten och kommer fram för att dricka, ligga i vattnet och jaga.

Klimatet är varmt och fuktigt hela året med liten skillnad mellan årstiderna. Marken är fuktig och består av tjocka lager av växtmaterial. Arten dricker mycket och ligger gärna i vatten. Det förklarar artens krav på hög fuktighet, stabil värme och en stor vattenskål i terrariet.

Skötsel

TERRARIET

En vuxen *Python curtus* behöver ett terrarium på minst 120 × 60 × 45 cm (längd × bredd × höjd). Arten är marklevande och klättrar sällan, så golvytan betyder mer än höjden; mycket höga terrarier gör det bara svårare att hålla kvar fukten. Ungar börjar i en liten, sluten låda, till exempel 25 × 15 × 10 cm med ventilationshål, och flyttas till större lådor allteftersom de växer. För stora utrymmen stressar ungar och kan få dem att sluta äta.

Det bästa materialet är PVC eller annan plast med få, väl placerade ventilationsöppningar, eftersom det håller bättre på värme och fukt än glas. Används glas ska större delen av nätet täckas över, och man måste spraya oftare. Terrariet ska vara tätt och ha ett stabilt, låsbart lock, för ormen är stark. Använd en botten av kokosfiber, kokosflis eller cypressflis, 7-10 cm djup, hållen fuktig men inte blöt. Vanligt hushållspapper eller kraftpapper i flera lager är en praktisk, hygienisk lösning där man själv reglerar fukten. Undvik tall och ceder.

Ge minst två gömställen som passar tätt till den tjocka kroppen, ett i varje ände av gradienten, och täck gärna tre av terrariets sidor. Ormen hålls ensam. Byt hela botten var 4:e-6:e vecka och ta bort avföring direkt.

TEMPERATUR

Terrariet ska ha en svag gradient: 26-28 °C på dagen med en varm plats på 30-31 °C i ena änden och 25-26 °C på natten. Arten tål värme dåligt: över 32 °C blir den stressad, slutar äta och kan i värsta fall få nervsymptom. Svängningarna ska vara små.

Värmen levereras bäst ovanifrån av ett keramiskt värmeelement eller en strålningsvärmepanel, alltid styrd av en termostat med givare i ormens nivå. En värmematta kan användas, men den tunga ormen pressar sig mot golvet och får lätt brännskador, så den ska ligga under gömstället och vara termostatstyrd. Använd aldrig värmestenar. Mät temperaturen med digitala termometrar i båda ändarna av terrariet. Är rummet kallt på natten ska värme tillföras utan ljus.

Läs mer: Värme och temperatur

LUFTFUKTIGHET OCH VATTEN

Fukt är det viktigaste miljövärdet för *Python curtus*. Luftfuktigheten ska ligga stabilt på 60-80 %. Under 60 % under längre tid ger hudömsningsproblem och luftvägsinfektioner, och ett konstant vått terrarium ger skrynklig hud och fjällröta. Målet är fuktig, men inte stillastående luft.

Håll fukten med en djup, fuktig botten, delvis övertäckta ventilationsöppningar och en stor vattenskål. Spraya terrariet vid behov, särskilt när ormen håller på att ömsa hud, och kontrollera att botten torkar upp lite mellan sprayningarna. Vattenskålen ska vara så stor att hela ormen kan ligga i den, och vara av tung keramik så att den inte välter. Arten dricker mycket och ligger ofta i vattnet, särskilt före hudömsning och efter måltider. Byt vatten dagligen och rengör skålen, eftersom ormen ofta lämnar avföring i vattnet. Ligger ormen hela tiden i vattnet kan terrariet vara för varmt, ett gömställe kan saknas, eller ormen kan ha kvalster. En hygrometer i terrariet visar om fukten håller.

LJUS OCH UVB

Python curtus är mest aktiv på kvällen och natten, men ska ha en fast dygnsrytm. 12 timmars ljus och 12 timmars mörker styrt av en timer passar artens ekvatoriala hemland. Terrariet ska inte vara starkt upplyst, och skugga och mörka gömställen är viktigare än ljus.

UVB är inte nödvändigt för den nattliga, gömt levande arten, och inget krav på UVB är dokumenterat i fångenskap. Ett svagt UVB-rör kan användas som dagsljus, så länge ormen kan dra sig undan ljuset. Nattljus är onödigt.

Läs mer: Ljus och UVB

UTFODRING

Python curtus äter hela, frysta och upptinade gnagare. Råttor är standard, från råttungar till ungråttor till medelstora och stora råttor för vuxna. Levande byte avråds från, eftersom gnagaren kan skada ormen. Tina bytet i kylskåp natten innan, och värm det i en sluten påse i varmt vatten strax före matning, för ormen hittar bytet med värmekänsliga gropar i läpparna, och ett kallt byte väcker inget intresse. Mata med lång pincett och lugna rörelser, för ormen har en kraftig matreflex.

Bytets bredd ska motsvara ormens bredaste del. Ungar och unga djur i tillväxt matas var 7:e-10:e dag. Från omkring tre års ålder matas var 14:e dag med en medelstor till stor råtta, och djur som lätt går upp i vikt får mindre byte eller matas var 21:a dag, anpassat efter vikt och kondition. Det är vägledande siffror. En frisk orm är fast och muskulös med ett lätt avrundat tvärsnitt; är kroppen mjuk och degig, och ryggraden försvinner i fett, matas den för mycket. Arten har stor aptit och långsam ämnesomsättning, så övermatning och fetma är ett av de vanligaste felen.

Hantera inte ormen på minst 72 timmar efter en måltid, för uppkastning är en allvarlig belastning. Efter uppkastning väntar man minst två veckor och erbjuder sedan ett markant mindre byte. Upprepad uppkastning ska till veterinär. Avföring kan komma med flera veckors mellanrum, hos vuxna upp till fyra månader, utan att det är ett problem om ormen äter och i övrigt är frisk. Väg ormen regelbundet.

BETEENDE OCH HANTERING

Python curtus är stillasittande och tillbringar större delen av dagen gömd och orörlig; det är normalt. Den är tung och stark och ska stödjas med båda händerna och underarmarna. Djur som har vants vid hantering är lugna, medan ungar kan vara nervösa och bita. Arten blåser och fräser högt när den är orolig, och det är normalt och inte nödvändigtvis ett tecken på aggression.

Låt en nyinköpt orm vara i fred tills den äter regelbundet, innan den hanteras. Håll tillfällena korta, lugna och regelbundna, och avsluta när ormen är avslappnad. Ta aldrig tag i huvudet eller svansen, och dingla den inte. Hantera inte ormen vid hudömsning eller på 72 timmar efter en måltid. Om den biter, riv inte loss den. Såren tvättas med vatten och tvål. En stor orm hanteras bäst när en annan vuxen är närvarande.

Avel

KÖNSMOGNAD OCH KÖNSBESTÄMNING

Honor är som vuxna större och tyngre än hanar. Könsbestämning med sond vid kloaken ska utföras av en erfaren person eller veterinär. Könsmognaden beror mer på storlek och kondition än på ålder. Åldern är inte dokumenterad för arten; siffran i specifikationerna är lånad från *P. brongersmai*, där djuren blir könsmogna efter 3-4 år. Honor ska vara fullvuxna och i god kondition innan de paras.

PARNING

Om en svalperiod med något lägre temperatur är nödvändig för att sätta igång parningen är inte dokumenterat för arten. Djuren hålls var för sig, och hanen sätts in hos honan under uppsikt och skiljs åt igen efteråt. Mata bara när djuren är åtskilda. Avel bör bara övervägas med stor omtanke, och avkomman måste få goda hem.

ÄGGLÄGGNING OCH KULLAR

Honan lägger få, men stora ägg, sällan mer än ett dussin. Den nedre siffran i specifikationerna är en uppskattning. Honan ringlar sig runt kullen och kan skaka för att producera värme om temperaturen sjunker. Ge henne ett mörkt, fuktigt gömställe att lägga i.

INKUBATION

Äggen flyttas till en inkubator utan att vändas. Inkubationstemperaturen är inte dokumenterad för arten; 31-32 °C är lånad från nära släktingar. Äggen kläcks efter 2,5-3 månader (75-90 dagar).

Läs mer: Inkubation av ägg

UPPFÖDNING AV UNGAR

Nykläckta ungar är 20-30 cm långa och ljusare än vuxna. De hålls enskilt i små, ventilerade lådor med gömställe och vattenskål vid 26-28 °C och erbjuds efter första hudömsningen en liten råttunge en gång i veckan. Ungar är känsligare för fel i fukt och värme än vuxna, så välj inte en nykläckt unge som första djur av arten, utan en väletablerad ungorm på några månader som äter bra.

Hälsa och vanliga misstag

Python curtus är härdig när klimatet är rätt, men fel i fukt och värme ger snabbt problem. De typiska felen är:

- Luftvägsinfektion med väsande andning, slem och öppen mun. Den beror oftast på för låg fukt, dålig ventilation eller för låg temperatur. Kräver veterinär om symptomen varar mer än ett par dagar.
- Fjällröta, när botten är konstant blöt och luften stillastående. Håll botten fuktig, inte blöt.
- Dålig hudömsning i för torr luft. Höj fukten när ormen håller på att ömsa hud.
- Övervikt vid för tät eller för stor matning.
- Uppkastning, om ormen hanteras för nära en måltid eller får för stort byte.
- Inklusionskroppssjuka (IBD), en virussjukdom hos boaormar och pytonormar med nervsymptom som stjärnskådning och kronisk uppkastning. Det finns ingen behandling, så nya djur ska i karantän.

Ormar döljer sjukdom. Vägning, anteckningar om matning och hudömsning och regelbunden översyn är den bästa tidiga varningen. Kontakta en veterinär med erfarenhet av reptiler om ormen tappar vikt, har andningsproblem eller inte äter på flera månader.

Läs mer: Karantän och hygien

Fråga alltid dina kunniga bekanta

Guiden är ett bra ställe att börja på, men den kan inte ersätta erfarenhet. Djur är olika, och mycket av det viktigaste lär man sig av dem som har hållit arten i åratal. Prata med en uppfödare, en erfaren djurhållare eller en veterinär med kunskap om kräldjur och groddjur innan du skaffar djuret - och igen om något verkar fel.